

Opieka nad zwierzętami jako sposób na rozwój empatii u dzieci.

Zwierzęta są często wykorzystywanym tematem zajęć w szkole. Od pierwszych lat pobytu w szkole aż do szóstej klasy nauczyciele wykorzystują naturalną fascynację dzieci zwierzętami jako bodziec do twórczej nauki.

RSPCA działa po to, aby zapobiegać okrucieństwu i promować dobroć w stosunku do zwierząt. Nauka o opiece nad zwierzętami polega na wykorzystaniu entuzjazmu, jaki mają dla zwierząt dzieci i młodzież oraz przekształceniu go w świadomą wiedzę dotyczącą potrzeb zwierząt i naszej odpowiedzialności za nie. Poprzez wpajanie dzieciom szacunku dla zwierząt, nauka o opiece nad zwierzętami propaguje sposoby ich wychowania, porozumiewania się z nimi i poszanowania życia, a także dąży do kształtowania odpowiedzialności i prawidłowego podejścia, a przez to do uformowania społeczeństwa, które ceni i szanuje wszystkie żywe istoty: ludzi, zwierzęta i środowisko, w którym żyją.

Nauka o opiece nad zwierzętami osiąga te cele poprzez rozwijanie empatii u młodzieży. Przy pomocy bezpośredniego doświadczenia, możliwości gier z podziałem na role oraz specjalnym ćwiczeniom interdyscyplinarnym, zachęca się młodzież do wczuwania się w sytuację zwierząt. Zrozumienie takich pojęć jak ekosystem, cykle życiowe, łańcuchy pokarmowe oraz ochrona środowiska następuje poprzez twórcze koncepcje nauczania, które nie relatywizują dobra zwierząt. Gdy tylko jest to możliwe, nauka o zwierzętach opiera się na obserwacjach ich zachowania w naturalnym środowisku bez uciekania się do trzymania zwierząt w niewoli w szkole.

Znaczenie nauczania o opiece nad zwierzętami

- ✓ **Informuje o relacjach zwierzę – człowiek**
- ✓ **Pobudza świadomość i szacunek dla środowiska, w którym żyjemy**
- ✓ **Uczy szacunku dla ludzi**
- ✓ **Podnosi wartości moralne i etyczne edukacji szkolnej**
- ✓ **Rozwija takie umiejętności jak opieka, wychowanie, komunikacja, szacunek dla życia**
- ✓ **Oferuje pełną gamę interdyscyplinarnych tematów powiązanych z wymaganiami obowiązujących aktów prawnych dotyczących zwierząt**
- ✓ **Sprzyja rozumieniu takich pojęć jak ekosystem, środowisko naturalne, łańcuchy pokarmowe, ochrona środowiska**
- ✓ **Pobudza naturalną fascynację młodych ludzi zwierzętami**

Można uczyć opieki nad zwierzętami w szkołach bez trzymania zwierząt w niewoli. Inne metody, które promują odpowiedzialne i pełne troski traktowanie zwierząt to:

- Wykorzystanie plakatów ze zwierzętami, książek, kaset video, modeli i dysków CD ROM w celu poznania życia w warunkach naturalnych zwierząt, a także jako bodziec do pogłębiania wiedzy o ich potrzebach
- Empatia i gra z podziałem na role w celu pogłębienia i zrozumienia potrzeb zwierząt z punktu widzenia zwierzęcia
- Wycieczki do miejscowych parków, terenów leśnych i terenów podmokłych w celu obserwacji zarówno domowych jak i dzikich zwierząt, które zachowują się w normalny dla siebie sposób w swoim naturalnym środowisku

Wycieczki do miejsc takich jak ogrody zoologiczne, gospodarstwa, oceanaria, parki safari i rezerwy przyrody dostarczają cennej motywacji do nauki. Stworzenie młodzieży szansy na bezpośrednie doświadczenie w obcowaniu ze zwierzętami jest bardzo istotne, jeżeli młodzi ludzie mają rozwijać poczucie odpowiedzialności i szacunku do zwierząt. Dlatego też jest ważne, aby uczniowie doświadczali w tej kwestii pozytywnych przeżyć.

Szkolne wycieczki do miejsc związanych ze zwierzętami powinny być tak zaplanowane, aby można było podkreślić kwestię opieki nad zwierzętami. Uczniowie powinni przemyśleć aspekt jakości środowiska, w którym żyją zwierzęta i sposób, w jaki się o nie dba, zwłaszcza jeżeli są trzymane w niewoli. Powinni także stworzyć „kodeks zachowania” przed wycieczką, aby nie zwiększać poziomu stresu lub nie niepokoić zwierząt, które mają poznawać.

Nie popiera się wycieczek do miejsc, w których dobro zwierząt narażone jest na szwank. Najlepiej jest poznawać zwierzęta w ich naturalnym środowisku, ponieważ minimalizuje to cierpienia zwierząt i umożliwia obserwację ich naturalnego zachowania.

Zwierzęta towarzyszące

Posiadanie zwierzęcia wiąże się z dużą odpowiedzialnością. Co roku schroniska w Polsce muszą przygarniać tysiące niechcianych i porzuconych zwierząt. Zwierzęta towarzyszące człowiekowi często są trzymane przez niego w warunkach niewłaściwych w stosunku do ich potrzeb – na przykład ptaki w nieodpowiednich klatkach czy ryby w za małych akwariach. Mówimy, że Polska to kraj

miłośników zwierząt, ale co roku inspektorzy stowarzyszeń ochrony zwierząt mają do czynienia z tysiącami przypadków okrucieństwa wobec zwierząt. Okrucieństwo może być wynikiem niewiedzy (w tym także zaniedbania potrzeb zwierzęcia), ale również celowo wyrządanej krzywdy. Organizacje

ochrony zwierząt (jak np. RSPCA i OTOZ) odradzają trzymanie zwierząt do towarzystwa przez te osoby, które nie dysponują odpowiednimi warunkami, czasem, środkami finansowymi czy też zainteresowaniem, koniecznym do zapewnienia odpowiedniego standardu opieki.

Istotną częścią odpowiedzialnego posiadania zwierząt jest, zdaniem specjalistów, sterylizacja domowych kotów i psów. To mogło by pomóc w obniżeniu liczby bezpańskich i niechcianych zwierząt. Warty wdrożenia wydaje się także pomysł wprowadzenia krajowego programu wszczepiania mikroczipów pozwalających na stałą identyfikację zwierząt. Mikroczipy umożliwiają identyfikację zagubionych i zbłąkanych zwierząt, a przez to odnalezienie ich przez właścicieli. Mikroczip to specjalnie zaprojektowany „identyfikator” o rozmiarach ziarnka ryżu, który jest w bezbolesny sposób umieszczany pod skórą zwierzęcia. W momencie skanowania identyfikatora pojawia się niepowtarzalny

numer identyfikacyjny, a krajowa baza danych kojarzy ten numer z nazwiskiem i adresem właściciela.

Powodem do niepokoju staje się trzymanie egzotycznych zwierząt. Co roku tysiące dzikich zwierząt zabiera się z ich naturalnego środowiska i przewozi na znacznych odległościach w celu sprzedania jako modne i egzotyczne „gadżety”. Wiele zwierząt nie przeżywa tej męki – aż

50% umiera bądź przy schwytaniu, bądź w trakcie podróży na lotnisko. Kolejnym powodem do zmartwienia jest fakt, że wiele osób, które biorą takie egzotyczne zwierzęta nie zdaje sobie sprawy, że specyficznych wymagań lub nie jest w stanie zapewnić specjalistycznej opieki i uwagi jakiej potrzebują takie zwierzęta.

Jestem osobą wrażliwą a los zwierząt nigdy nie był mi obojętny. Docierające do mnie coraz częściej informacje o aktach okrucieństwa dokonywanych na zwierzętach zmusiły mnie do działania – założyłam w swojej klasie Koło Przyjaciół Zwierząt, by wspólnie z dziećmi realizować zadania mające na celu niesienie pomocy naszym **„Braciom Mniejszym”**. Koło prowadziłam wiele lat. W swojej pracy wykorzystywałam naturalną fascynację dzieci zwierzętami jako bodziec do ich twórczej nauki. Rozwijałam empatię u dzieci, starając się uczyć ich opieki nad słabszymi, zależnymi od nas, potrzebującymi pomocy. Pokazywałam im, że na rzecz zwierząt pracują ludzie wyjątkowi, o wielkim sercu. Chciałam, aby takimi ludźmi byli w przyszłości moi wychowankowie. Metody i formy pracy w Kole dostosowałam do możliwości i zainteresowań dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Większość z nich to metody aktywizujące. Obecnie jest to Szkolne Koło Przyjaciół Zwierząt, do którego należą uczniowie z mojej klasy. Zachęcam do przeprowadzania zajęć wychowawczych na powyższy temat, zaś pomocą może być stworzony przeze mnie program Szkolnego Koła Przyjaciół Zwierząt, który znajduje się na stronie internetowej naszej szkoły i w bibliotece szkolnej.

